

Міністру розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України
МИЛОВАНОВУ Т. С.

Копії:

Міністру енергетики та захисту довкілля України
ОРЖЕЛЮ О. А.

т. в.о. Голови Державного агентства
з енергоефективності та енергозбереження України
ТОВСТЕНКО О. В.

Вих. № 471

від «08» січня 2020 року

Шановний Тимофію Сергійовичу!

Біоенергетична асоціація України (БАУ) засвідчує Вам повагу та звертається щодо наступного. В рамках обговорення пріоритетів державної підтримки сільського господарства, **пропонуємо запровадити державну підтримку вирощування енергетичних рослин.**

Ринок вирощування енергетичних рослин (верби, тополі, міскантусу, біомаса яких використовується для виробництва теплової та електричної енергії) в Україні перебуває у стадії розвитку, оскільки площі під енергетичними рослинами у 2018 році займали лише 4 000 тис. га. В той час як за оцінкою БАУ, потенціал малопродуктивних земель та земель, що не використовуються, в Україні складає 4 млн. га. За даними Європейської біоенергетичної асоціації Bioenergy Europe¹ майже всі країни-члени ЄС-28 розглядають енергетичні рослини у якості перспективного напрямку посилення енергетичної незалежності і вже мають сумарно близько 117 401 га плантацій на своїх територіях. Лідерами серед країн ЄС-28 за сумарними площами під енергетичними рослинами є Польща (17 824 га), Німеччина (15 800 га), Великобританія (13 000 га), Швеція (11 623 га) та Греція (11 010 га).

На нашу думку, вирощування енергетичних рослин в Україні потребує стимулювання, оскільки подальшому розвитку цього ринку перешкоджають ряд бар'єрів. Зокрема, це бар'єри законодавчого характеру (відсутність терміну

---

¹ European Bioenergy Outlook 2019. Biomass Supply <https://bioenergyeurope.org/statistical-report-2019/>

«енергетичні рослини» в законодавстві України, ускладнена процедура оренди землі державної та комунальної власності, залежність розміру орендної плати за земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності від нормативної грошової оцінки землі), *адміністративного* (короткі строки договору оренди земельної ділянки, відсутність цивілізованого ринку біомаси) та *фінансового характеру* (необхідність залучення значних інвестицій на початкових етапах закладення плантацій енергетичних рослин, тривалий період окупності проєктів).

З метою подолання зазначених бар'єрів, пропонуємо запровадити державну підтримку вирощування енергетичних рослин. Зокрема, БАУ розробила проєкт Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин (додаток 1 до цього Листа), який передбачає надання державної підтримки суб'єктам господарювання, що здійснюють вирощування енергетичних рослин, у розмірі 12 500 гривень/гектар (без ПДВ) у перший та третій рік закладення насаджень, оскільки саме у перший рік закладення плантацій необхідне залучення найбільших інвестицій, а у третій рік підтверджується проведення робіт із догляду за насадженнями.

Крім того, БАУ розробила також проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо стимулювання вирощування енергетичних рослин» (додаток 2 до цього Листа), в якому передбачено визначення терміну «енергетичні рослини», можливість зменшення розміру орендної плати за земельні ділянки с/г призначення державної та комунальної власності, на яких здійснюється вирощування енергетичних рослин, а також можливість отримання таких земельних ділянок в оренду на мінімальний строк у 20 років без проведення земельних торгів.

У зв'язку із зазначеним, БАУ **пропонує запровадити державну підтримку вирощування енергетичних рослин**. Запровадження такої підтримки сприятиме збільшенню обсягів місцевої біомаси, зменшенню використання імпортованих викопних палив, а також одночасно покращенню якості малопродуктивних та деградованих земель, оскільки вирощування енергетичних рослин на таких землях, сприяє покращенню їх родючості.

**З повагою,
Голова Правління
Біоенергетичної Асоціації України**

Гелетуха Г. Г.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ № _____

Київ

Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин

Відповідно до частини сьомої статті 20 Бюджетного кодексу України Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин, що додається.

Прем'єр-міністр України

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від _____ р. № _____

ПОРЯДОК

використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки вирощування енергетичних рослин

1. Цей Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою “Державна підтримка вирощування енергетичних рослин” (далі - бюджетні кошти).
2. Головним розпорядником бюджетних коштів є Мінекоенерго.
Відповідальним виконавцем бюджетної програми є Держенергоефективності.

3. Бюджетні кошти надаються суб'єктам господарювання, які здійснюють вирощування енергетичних рослин, а саме верби, міскантусу, тополі (далі - суб'єкти господарювання), для часткової компенсації вартості (без урахування сум податку на додану вартість) виконаних робіт у поточному бюджетному році (далі - компенсація витрат) за такими напрямками:

- 1) проведення робіт із закладення насаджень енергетичних рослин (проектні роботи, підготовка ґрунту та посадка) та придбаних матеріалів, необхідних для проведення таких робіт;
- 2) проведення робіт із догляду за насадженнями енергетичних рослин та придбаних матеріалів, необхідних для проведення таких робіт.

Бюджетні кошти спрямовуються також на погашення бюджетної кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах Казначейства.

4. Для розгляду заяв про компенсацію та документів, поданих суб'єктами господарювання, вирішення інших питань щодо виплати компенсації за рахунок бюджетних коштів Держенергоефективності утворює комісію.

5. Суб'єкт господарювання, який претендує на отримання компенсації за напрямом, визначеним підпунктом 1 пункту 3 цього Порядку, до 1 березня подає до Держенергоефективності у паперовому вигляді заяву за встановленою Мінекоенерго формою, на підставі якої комісія Держенергоефективності приймає рішення щодо включення суб'єкта господарювання до переліку претендентів на державну підтримку (далі - перелік претендентів), який розміщується протягом 10 робочих днів на офіційному веб-сайті Держенергоефективності. До заяви додаються такі документи:

- 1) Установчий документ, що підтверджує вид діяльності суб'єкта господарювання, передбачений у пункті 3 цього Порядку, та витяг з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (подаються копії зазначених документів, завірені посадовою особою суб'єкта господарювання);
- 2) Проектна документація на закладення насаджень із зазначенням запланованої площі земельної ділянки, та сорту рослин, що плануються до висадження. Запланована площа земельних ділянок для закладення насаджень енергетичних рослин сумарно не повинна бути меншою, ніж 100 гектарів;
- 3) Документи, що посвідчують право власності або право користування земельною ділянкою;
- 4) Довідку про відкриття поточного рахунка, видану банком;
- 5) Довідку про відсутність (наявність) заборгованості з виплати заробітної плати, сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), видані відповідними органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

- б) Зобов'язання щодо повернення до державного бюджету у місячний строк бюджетних коштів у разі встановлення контролюючими органами факту їх незаконного одержання та/або нецільового використання.
6. Підставами для відмови у включенні суб'єкта господарювання до переліку претендентів є:
- 1) невідповідність суб'єкта господарювання вимогам пункту 3 цього Порядку;
  - 2) невідповідність запланованого сортового складу насаджень вимогам законодавства;
  - 3) запланована сумарна площа земельних ділянок для закладення насаджень енергетичних рослин не відповідає вимогам підпункту 2 пункту 5 цього Порядку;
  - 4) подання документів, що передбачені пунктом 5 цього Порядку, у неповному обсязі.
7. Інформація про суб'єктів господарювання, яких не включено до переліку претендентів, оприлюднюється на офіційному веб-сайті Держенергоефективності із зазначенням підстав відмови.
8. Суб'єкт господарювання, що включений до переліку претендентів, та здійснив закладення насаджень енергетичних рослин, до 1 жовтня подає до Держенергоефективності у паперовому вигляді заяву про компенсацію витрат та документи, що підтверджують закладення насаджень, за встановленими Мінекоенерго формами. До заяви додаються документи:
- 1) Інформація про фактичну площу закладення насаджень енергетичних рослин;
  - 2) Довідка суб'єкта господарювання про фактичний обсяг виконаних робіт та понесених витрат на закладення насаджень енергетичних рослин;
  - 3) Інформація про показники сходження насаджень енергетичних рослин;
  - 4) У разі придбання садивного матеріалу – документи, що це підтверджують, та сертифікат, що засвідчує сортові якості садивного матеріалу та сертифікат, що засвідчує товарні якості садивного матеріалу; для ввезеного на митну територію України - фітосанітарний сертифікат та сертифікат країни-експортера (подаються копії зазначених документів, завірені посадовою особою суб'єкта господарювання);
  - 5) У разі використання садивного матеріалу сорту рослин, на який поширюються майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, - документ, що підтверджує правомірність такого використання (подаються копії зазначених документів, завірені посадовою особою суб'єкта господарювання).
9. Члени комісії Держенергоефективності проводять протягом двадцяти одного робочого дня з моменту отримання від суб'єкта господарювання документів,

- передбачених пунктом 8 цього Порядку, виїзні перевірки для підтвердження фактичних обсягів робіт, виконаних відповідними суб'єктами господарювання. Порядок проведення виїзних перевірок затверджується Мінекоенерго.
10. За результатами проведення виїзної перевірки складається висновок, в якому зазначається інформація про показники сходження насаджень енергетичних рослин, інформація щодо відповідності фактичного обсягу виконаних робіт із закладення насаджень енергетичних рослин, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання, наявність зауважень членів комісії. Позитивний висновок комісії надається за умови сходження на момент проведення виїзної перевірки не менше 85% посаженого садивного матеріалу та досягнення насадженнями енергетичних рослин висоти в середньому не менше 1 метра, а також відповідності фактичного обсягу виконаних робіт із закладення насаджень енергетичних рослин, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання.
11. За умови надання позитивного висновку членами комісії, що проводили виїзну перевірку, та на підставі поданої відповідно до пункту 5 цього Порядку заяви, Держенергоефективності перераховує бюджетні кошти на поточний рахунок суб'єкта господарювання, відкритий в банку, у розмірі 12 500 гривень/гектар (без ПДВ).
12. Суб'єкт господарювання, який претендує на отримання компенсації за напрямом, визначеним підпунктом 2 пункту 3 цього Порядку, та отримав компенсацію витрат, передбачену підпунктом 1 пункту 3 цього Порядку у бюджетному році, що передує попередньому бюджетному року, до 1 жовтня подає до Держенергоефективності у паперовому вигляді заяву про компенсацію витрат та документи, що підтверджують проведення робіт із догляду за насадженнями, за встановленими Мінекоенерго формами. До заяви додаються документи:
- 1) Інформація про фактичну площу насаджень енергетичних рослин;
  - 2) Довідка суб'єкта господарювання про фактичний обсяг виконаних робіт та понесених витрат на догляд за насадженнями;
  - 3) Інформація про показники фактичного зростання насаджень енергетичних рослин.
13. Члени комісії Держенергоефективності проводять протягом двадцяти одного робочого дня з моменту отримання від суб'єкта господарювання документів, передбачених пунктом 12 цього Порядку, виїзну перевірку для підтвердження факту зростання насаджень та проведення робіт із догляду за насадженнями енергетичних рослин.
14. За результатом проведення виїзної перевірки складається висновок, в якому зазначається інформація про показники фактичного зростання насаджень

енергетичних рослин, інформація щодо відповідності фактичного обсягу виконаних робіт із догляду за насадженнями, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання, наявність зауважень членів комісії. Позитивний висновок комісії надається за умови збереження на момент проведення виїзної перевірки зростання не менше 80% посаженого садивного матеріалу та досягнення насадженнями енергетичних рослин висоти в середньому не менше 2 метрів, а також відповідності фактичного обсягу виконаних робіт із догляду за насадженнями, відображеному в довідці, що подана суб'єктом господарювання.

15. За умови надання позитивного висновку членами комісії, що проводили виїзну перевірку, та на підставі поданої відповідно до пункту 12 цього Порядку заяви, Держенергоефективності перераховує бюджетні кошти на поточний рахунок суб'єкта господарювання, відкритий в банку, у розмірі 12 500 гривень/гектар (без ПДВ).
16. У разі невиконання суб'єктом господарювання з незалежних від них причин компенсації за прийнятим Держенергоефективності рішенням в межах бюджетних призначень на відповідний рік така компенсація виплачується у наступному бюджетному році у разі наявності бюджетних призначень у такому бюджетному році.
17. Підставами для відмови Держенергоефективності у виплаті компенсації витрат суб'єктам господарювання є:
  - 1) визнання їх банкрутами або порушення щодо них справи про банкрутство, перебування у процесі реорганізації чи ліквідації або наявність простроченої більш як півроку заборгованості за податками та зборами, що контролюються контролюючими органами;
  - 2) подання документів у неповному обсязі;
  - 3) подання недостовірної інформації;
  - 4) встановлення контролюючими органами факту нецільового та/або неефективного використання бюджетних коштів.
18. Інформація про спрямування бюджетних коштів оприлюднюється на офіційному веб-сайті Держенергоефективності.
19. Складення та подання звітності про використання бюджетних коштів, а також контроль за їх цільовим витрачанням здійснюються в установленому законодавством порядку.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо стимулювання вирощування енергетичних рослин

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Доповнити пункт 288.5 статті 288 Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст. 112) підпунктом 288.5.6 такого змісту:

«288.5.6. для земельних ділянок, на яких вирощуються енергетичні рослини, не може перевищувати 5 відсотків нормативної грошової оцінки протягом всього строку дії договору оренди.».

II. Перехідні положення

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3-4, ст.27):

статтю 93 після частини дванадцятої доповнити новою частиною такого змісту:

«Строк оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, що надаються для вирощування енергетичних рослин, не може бути меншим як 20 років».

частину другу статті 134 після абзацу двадцять першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«надання в оренду малопродуктивних та деградованих земельних ділянок сільськогосподарського призначення для вирощування енергетичних рослин».

2) статтю 19 Закону України «Про оренду землі» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 46-47, ст.280) доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Строк оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, що надаються для вирощування енергетичних рослин, не може бути меншим як 20 років».

У зв'язку з цим частини четверту-сьому вважати відповідно частинами п'ятою-восьмою.

3) у Законі України «Про альтернативні джерела енергії»:

частину першу статті 1 після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«енергетичні рослини – багаторічні рослини, коренева система яких залишається у ґрунті після збору врожаю та продовжує процес вегетації, що вирощуються у плантаційний спосіб з періодичністю збору врожаю від 1 до 5 років з метою отримання біомаси для подальшого виробництва енергії з неї».

У зв'язку з цим абзаци сьомий-двадцять восьмий вважати відповідно абзацами восьмим-двадцять дев'ятим.

частину першу статті 9 після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«державної підтримки вирощування енергетичних рослин шляхом відшкодування частини витрат на закладення та догляд за насадженнями енергетичних рослин».

III. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України:

під час розробки проекту закону про Державний бюджет України на 2021 рік передбачити видатки, необхідні для забезпечення державної підтримки вирощування енергетичних рослин шляхом відшкодування частини витрат на закладення та догляд за насадженнями енергетичних рослин;

протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.